

Škofja Loka

dz 0

MOZAIK

2019

070.489(497.4zelezniki)

120190224,2

COBISS

KNJIŽNICA ŠKOFJA LOKA

MOZAIK

Letnik 39

April 2019

ustvarjamo gibanje

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJA LOKA

Podeljena so bila Domelova priznanja za leto 2018

FMEA – kaj je to?

Predstavitve na sejmi

Pevec Anton Habjan in njegov veliki samostojni koncert z gosti

Smučarska sezona se je zaključila

Romana Lotrič
Glavna urednica

Pomlad je potrkala na vrata. Čeprav je april muhast mesec, ki običajno postreže z dežjem, soncem, meglo, vetrom in tudi z nekaj snega v višjih legah, nestrpno pričakujemo lepše in toplejše vreme. To nam bo dalo tudi več energije, ki jo bomo še kako potrebovali za doseganje vseh zastavljenih ciljev.

Beseda urednice	2
Uvodnik	3
Kratke novice	4
Predstavitve na sejmi	5
FMEA – kaj je to?	6
Podeljena so bila Domelova priznanja za leto 2018	8
Prejemnik zlatega priznanja Andraž Štefanič	10
Za gesla je potrebno imeti sistem	11
Novozaposleni	12
Bilo je nekoč	13
Število nezgod pri delu se je v letu 2018 v primerjavi z letom 2017 zmanjšalo	14
Boleznine v letu 2018	15
Družaben dogodek na Soriški planini	16
Smučarska sezona se je zaključila	17
Otok Gran Canaria – celina v malem	18
Športno rekreacijske igre 2018 (ŠRI)	21
Pevec Anton Habjan in njegov veliki samostojni koncert z gosti	22
Kolesarski klub Kranj – s tradicijo do uspehov	23

V tej številki želimo razjasniti pomen FMEA-ja, ki je orodje za preprečitev napak, še pred njihovim pojavom.

V marcu smo podelili priznanja inovatorjem, ki so v letu 2018 prispevali svoj delež k izboljšavam. Rdeča nit letošnje podelitve je bila gospodarnost, ena od temeljnih vrednot, zapisana v našem poslanstvu. Predsednik uprave je v svojem nagovoru inovatorjem čestital in poudaril, da smo prav zaradi njihovih odkritij in izboljšav lahko uspešni na globalnem trgu. Vsem nagrajencem tudi mi iskreno čestitamo.

V marcu smo razstavljali na sejmu ISH v Frankfurtu, ki je največji mednarodni sejem sanitarne opreme, inštalacij, ogrevanja, klime in obnovljivih virov energije. V aprilu pa smo bili prisotni v Hannoveru na največjem industrijskem sejmu.

Tudi tokrat smo k predstavitvi povabili nove sodelavce. V kadrovskem oddelku pa so pripravili poročilo o bolezninah in poškodbah pri delu v letu 2018.

Enotni svet delavcev je v sodelovanju s Smučarskim klubom Domel pripravil tekmovanje v veleslalomu, kjer je bilo kljub meglenemu vremenu odlično vzdušje. Zaposleni v skupini Domel so se pridno udeleževali različnih panog v okviru Športno- rekreacijskih iger in pripomogli k vsekipni zmagi. Čestitke.

V športni dvorani Železniki bo 19. maja samostojni koncert Antona Habjana, ki je bil v preteklosti za kratek čas tudi sodelavec našega kolektiva.

Podjetje Domel podpira kar nekaj klubov, v katerih sodeluje veliko mladih. K predstavitvi smo povabili Kolesarski klub Kranj ter alpskega smučarja Gašperja Kemperla. Pripravili smo tudi potopis s potopepanja po Gran Canari.

Želimo vam prijetno pomladno branje.

DOMEL®

Domel, proizvodnja elektromotorjev in gospodinjskih aparatov Železniki, d.o.o.
Otoki 21, 4228 Železniki, Slovenija, tel.: +386 4 51 17 100,
fax: +386 4 51 17 106, info@domel.com; www.domel.com

MOZAIK - brezplačno glasilo podjetja Domel d.o.o.
naslov uredništva: Glasilo Mozaik - Domel, Otoki 21, 4228 Železniki
tel.: 04 51 17 173, fax: 04 51 17 106, e-mail: ales.markelj@domel.com

Odgovorni urednik: Aleš Markelj

Glavna urednica: Romana Lotrič

Člani odbora: Tadeja Bergant, Barbara Debeljak, Nataša Dolenc, Nina Drol, Anita Habjan, Danica Jelenc, Janja Kozjek, Aleksander Volf, Roman Megušar, Andreja Thaler;

Foto: Barbara Debeljak, Anita Habjan, Domen Kosmač, arhiv Anton Habjan, arhiv

Andreja Thaler, arhiv Gašper Kemperle, Jon Razinger, arhiv Domel

Grafično oblikovanje: Klemen Budna/GTO Košir; Lektorica: Majda Tolar;

Tisk: Tiskarna GTO Košir; Leto 2019, Številka 2; Letnik 39; Izvodov: 1850

Stališča avtorjev ne odražajo nujno stališč uredništva.

Na naslovnici: Pomlad, (foto Barbara Debeljak)

Spoštovane sodelavke, spoštovani sodelavci!

Zaključili smo prve tri mesece in stopili v pomlad, ko se v naravi vse prebudi in zacveti. Začenja se nov naravni cikel, polja so posejana in rastline s cvetovi nastavijo priložnost za nadaljnji razvoj. Podobno kot v naravi se tudi v gospodarstvu življenje odvija ciklično. Novi produkti v serijsko proizvodnjo pridejo le, če pred tem »sejemo« oziroma razvijamo nove izdelke in tehnologije, inoviramo, osvajamo nove kupce, vzgajamo dobavitelje, vzorčimo kupcem in uvajamo nove izdelke v serijsko proizvodnjo.

mag. Matjaž Čemažar
Predsednik uprave

V preteklem letu smo bili na področju inovativnosti uspešni, kar smo obeležili s podelitvijo Domelovih nagrad v marcu. V letu 2018 smo v sistem Sora vpisali preko 750 idej, ki so imele znatno gospodarsko korist. Vsak zaposleni lahko prispeva k boljši učinkovitosti in produktivnosti, za kar smo nagrajeni vsi. Iz naslova inovativne dejavnosti je bilo v lanskem letu izplačanih skoraj 100.000 € nagrad inovatorjem, podjetje pa bo letos imelo iz naslova lanskih predlogov preko 750.000 € gospodarske koristi. Vsem, ki ste prispevali h krepitvi inovativnega in ustvarjalnega duha se še enkrat zahvaljujem in priporočam, da to kondicijo krepimo še naprej.

Poslovanje v prvih treh mesecih je bilo skladno z dinamičnim planom, saj smo realizirali za 40 mio € prodaje, kar je 7,7 % več kot v enakem obdobju lani. Visoke planirane rasti za letos na ciljnih 167 mio €, zaradi spremenjenih razmer na trgu, ne bomo uspeli realizirati, zato pripravljamo rebalans poslovnega načrta. Obsegi planirane proizvodnje za poletne mesece so 5-10 % nižji, zato je potrebno ustrezno ukrepanje in prilagajanje stroškov na predvidene obsege. V takih okoliščinah je pomembno, da je podjetje »agilno«, kar pomeni, da je gospodarno in ustvarjalno ter se zna hitro in učinkovito odzivati ter prilagajati na nove okoliščine. Gradimo na naših vrednotah in s pravo mero sodelovanja,

odgovorne komunikacije in kritičnega mišljenja znamo ustrezno ukrepati in zagotoviti dobre poslovne rezultate za zdravo poslovanje podjetja.

Pred nami je mednarodni praznik dela, ki ga 1. maja praznujemo v večini držav sveta v spomin na uveljavitev več delavskih pravic, med njimi predvsem uzakonjen 8-urni delavnik. Verjamem, da je za Domel »Delo« vrednota, na katero smo ponosni, je predvsem odgovornost do podjetja, katerega skupni snovalci smo vsi zaposleni, ter do družbe in lokalnega okolja, kjer živimo. Iskrene čestitke ob prazniku dela vsem zaposlenim in bivšim zaposlenim v skupini Domel.

Barbara Debeljak

Odsevni brezrokavniki za evakuacijo

Po lanskem usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje začetnega gašenja in evakuacije smo se v podjetju odločili, da si želimo imeti odgovorne osebe za evakuacijo še bolj vidne, kot so bile do sedaj. Klasične odsevne brezrokavnike, ki smo jih v namen evakuacije uporabljali, smo nadomestili z brezrokavniki namenjenimi prav odgovornim osebam za evakuacijo. Le-ti so še bolj vidni in hkrati tudi »glasni« (piščalka na brezrokavniku ima pač tudi svoj namen).

*Je čas, ki da,
je čas, ki vzame,
pravijo, je čas,
ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

Draga Marija!

V marčevskih dneh je med nami završala novica, da se je zate čas ustavil. Tako smo izgubili eno najbolj pridnih »pisateljic«. Za glasilo Mozaik si napisala veliko svojih čutnih in doživetih zgodb. Pogrešali bomo tvojo iskrenost in pristnost. Spominjali se te bomo po tem, ker si bila vedno nasmejana in optimistična.

Nič drugega ne moremo reči ob tvojemu slovesu kot to, da se ti zahvaljujemo za vse.

Uredniški odbor sorodnikom izreka globoko sožalje.

Ogled letališča Jožeta Pučnika Ljubljana

Štiri zaposlene s področja prodajne logistike smo se 8. marca odzvale povabilu podjetja DSV, ki nas je odpeljalo na ogled letališča Jožeta Pučnika Ljubljana. Zaposleni na letališču so nam najprej razkazali potniški terminal, ogledali smo si sortirnico prtljage, na ploščadi pa smo videli, kako natovarjajo potniška letala in jih pripravljajo na odhod. Spremljali smo kar nekaj vzletov in pristankov različnih letal, potem pa smo se z avtobusom zapeljali po celotnem letališču. Na koncu smo si ogledali tovorna letala, s katerimi tudi mi pošiljamo Domelove izdelke po vsem svetu, večinoma pa v Ameriko, Kanado in na Kitajsko. Demonstrirali so nam, kako tovrstna letala natovorijo. Predstavila se nam je tudi gasilsko-reševalna služba letališča.

Uživajte v tretjem življenjskem obdobju

V marcu smo v podjetju gostili zaposlene, ki so v preteklem letu sklenili svojo delovno kariero in bi znali najbolje opisati, kako leta neizmerno hitro bežijo. Tretje življenjsko obdobje je lahko dobra priložnost za učenje in uresničevanje vsega tistega, za kar je med delovno aktivnim obdobjem zmanjkalo časa. Predsednik uprave mag. Matjaž Čemažar se jim je zahvalil za doprinos k rasti podjetja ter jim zaželel vse lepo tudi ob vstopu v novo obdobje. V zahvalo so prejeli šopek in knjigo Slovenija v presežnikih, iz katere lahko črpajo ideje za raziskovanje Slovenije.

PREDSTAVITVE NA SEJMIH

V marcu in aprilu smo se predstavili na dveh sejmih v Nemčiji. To sta: ISH - največji mednarodni strokovni sejem sanitarne opreme, inštalacij, ogrevanja, klime in obnovljivih virov energije, ter Hannover - največji svetovni sejem industrijske tehnologije.

Andreja Thaler

ISH 2019 - Frankfurt, Nemčija

ISH je eden izmed največjih svetovnih sejmov, ki je namenjen aplikacijam HVAC (ogrevanje, ventilacija in klimatizacija) ter aplikacijam, ki so povezane z vodo. V letošnjem letu je sejem obiskalo okoli 190.000 obiskovalcev iz 161 držav. Svoje produkte je predstavilo 2.532 razstavljalcev iz 57 držav. ISH postaja vse bolj mednarodna, saj je v letošnjem letu že kar 66 odstotkov razstavljalcev in 48 odstotkov obiskovalcev prišlo izven Nemčije. Domel na tem sejmu že tradicionalno predstavlja produkte programa ECP. Letos smo ponovno predstavili celotno družino ZZ-motorjev, NZ-motorjev ter NS in AZ-motorjev.

Aleš Levanič

Hannover - Nemčija

V Hannoveru se je med 1. in 5. aprilom tradicionalno odvijal največji industrijski sejem na svetu. Prisotnih je bilo 6.500 razstavljalcev iz 75 držav. Letošnja država partnerica je bila Švedska. Cel sejem pa je bil razdeljen na 6 področij, s poudarkom na integrirani industriji - industrijski inteligenci.

Za poslovno enoto EC-sistemi je zanimivo področje ComVac, ki se odvija vsaki 2 leti in na katerem smo tudi letos razstavljali puhalo. Dogodek je odlična priložnost za predstavitev naših rešitev obstoječim in novim kupcem. Hkrati pa sejem omogoča spremljanje novih trendov v industriji in pregled nad novimi trgi.

Gregor Mohorič

FMEA

- KAJ JE TO?

Tadeja Bergant

FMEA, če ga »razširimo« direktno, je Failure Mode Effect Analysis: Slovensko poimenovanje te metode bi lahko bilo »AMNNP«, kar razširjeno pomeni Analiza Možnih Napak in Njihovih Posledic.

Osnovni namen tega orodja je preprečitev napak še pred njihovim pojavom. V bistvu je to proces, pri katerem ugotavljamo, kakšne so funkcije delovanja izdelka in kako spremembe, ki vplivajo na te funkcije, vplivajo na končno delovanje izdelka.

Začetki FMEA-ja segajo v štirideseta leta 20. stoletja, in sicer prvotno za namene ameriške vojske. Metodo je uporabljala ameriška vojska pri razvoju letal in NASA pri razvijanju vesoljske tehnike. Takrat je metoda v primeru napak vsebovala tehniko vrednotenja zanesljivosti, določitev posledic in vplivov na določen sistem. Napake so bile razvrščene glede na njihov pomen, na vpliv za uspešnost izvedbe in na vpliv na osebno varnost ter zanesljivost opreme.

Metodo so v šestdesetih in sedemdesetih letih z določenimi spremembami in dopolnili prevzeli proizvajalci (NASA- Apollo; nuklearna tehnologija, avtomobilska industrija – 1977 jo je začela uporabljati tovarna Ford).

V osemdesetih letih je mednarodna organizacija za standardizacijo ISO izdala serijo standardov ISO 9000, s katerimi so pomagali proizvajalcem k organiziranemu razvoju obvladovanja kakovosti, o čemer sem pisala že v prejšnji številki Mozaika. Ti standardi so se osredotočili predvsem na kupca, na njegove potrebe in pričakovanja.

Večje avtomobilске firme na ameriškem trgu – Chrysler, Ford in General Motors so za potrebe svojih dobaviteljev razvile standard QS 9000, ki je standardu ISO 9000 soroden. V skladu s tem standardom so dobavitelji začeli uporabljati sistem naprednega planiranja kakovosti APQP (Advanced Product Quality Planning), vključno z metodo FMEA konstrukcije (designa) izdelka, FMEA procesa ter razvojem nadzora kakovosti.

V devetdesetih letih so metodo začeli uporabljati tudi na različnih področjih medicine in telekomunikacij ter tudi na ne-tehničnih področjih – na področju storitev.

Dodana vrednost izvedbe FMEA-ja je torej, da pri izvedbi spoznamo področja, ki jih je potrebno posebej obravnavati in se jim tako lahko podrobno posvetimo. Pogoj za čim boljši rezultat je začetni z izvedbo FMEA-ja dovolj zgodaj v fazi načrtovanja in razvoja ter ga nato ponoviti kot orodje za stalne izboljšave.

FMEA ni orodje za reševanje težav. Je orodje, ki prikaže možnost rešitve problema, vendar ga samo po sebi ne reši.

FMEA opiše možno pot, po kateri lahko (zaradi designa – konstrukcije ali izdelave – procesa) pride do pojava napake na izdelku.

Učinek	Kriterij: Resnost učinka na izdelku (Učinek pri kupcu)	Ocena
Nedoseganje varnostnih in/ali zakonskih zahtev	Napaka vpliva na varno delovanje vozila in/ali vključuje nedoseganje varnostnih/zakonskih zahtev ter se pojavi brez predhodnega opozorila.	10
	Napaka vpliva na varno delovanje vozila in/ali vključuje nedoseganje varnostnih/zakonskih zahtev ter se pojavi s predhodnim opozorilom.	9
Izguba ali poslabšanje primarnih funkcijskih lastnosti	Izguba primarne funkcije (vozilo neuporabno, brez vpliva na varnost).	8
	Poslabšanje primarne funkcije (vozilo uporabno z zmanjšanim učinkom).	7
Izguba ali poslabšanje sekundarnih funkcijskih lastnosti	Izguba sekundarne funkcije (vozilo uporabno, funkcije za priročnost/udobje ne delujejo).	6
	Poslabšanje sekundarne funkcije (vozilo uporabno, funkcije za priročnost/udobje delujejo z zmanjšanim učinkom).	5
Motnja	Vizualna napaka ali hrup/ropotanje, vozilo uporabno, izdelek ni skladen in napako opazi večina kupcev (>75 %).	4
	Vizualna napaka ali hrup/ropotanje, vozilo uporabno, izdelek ni skladen in napako opazi precej kupcev (50 %).	3
	Vizualna napaka ali hrup/ropotanje, vozilo uporabno, izdelek ni skladen in napako opazijo zahtevni kupci (<25 %).	2
Ni učinka	Ni opaznega učinka.	1

Ocenjevalni kriteriji za resnost napake pri kupcu iz DFMEA-ja

Kako izvajamo FMEA?

Še en pogoj za uspešno izvedbo FMEA-ja je timsko delo. V okvirih standardov ISO 9001, IATF: 16949, VDA 6.1 ..., je izvedba FMEA-ja v primeru razvoja novega izdelka in procesa ali izpeljanke le-tega obvezna. Ravno ta obvezna uporaba je lahko tudi narobe razumljena. Izvedba FMEA-ja prinaša namreč prednosti pri razvoju, ni »samo nujnost«. V Domelu smo prve FMEA-je začeli izvajati okrog leta 1998, s pomočjo Excela in res »na silo«, kasneje je bila ugotovljena dodana vrednost in danes se miselnost, da je FMEA »kaprica standarda oz. kupca«, počasi izkoreninja.

Rekli smo že, da je FMEA metoda, ki nam pomaga preprečevati napake še preden do njih pride. Izrednega pomena je torej, da je metoda izvedena, preden napake lahko vključimo v konstrukcijo ali proces izdelka, ki ga razvijamo. Stroški sprememb designa – konstrukcije so namreč najnižji na začetku razvoja.

FMEA nam nakaže možne napake, ki jih lahko odpravimo s pomočjo sprememb designa – konstrukcije oz. s prilagoditvijo tehnološkega procesa.

Izvajamo lahko FMEA designa – konstrukcije (DFMEA) ali FMEA procesa (PFMEA).

DFMEA izvajamo pri razvoju novega izdelka ali pri različnih izpeljankah že obstoječega izdelka. Upoštevati je potrebno vse izkušnje, ki jih pridobimo pri proizvodnji in preizkušanju enakih ali podobnih izdelkov, ter izkušnje, ki jih dobimo na osnovi obnašanja podobnih izdelkov pri uporabi.

DFMEA se izvaja v timu, ki ga vodi moderator FMEA-ja.

Le-ta mora poznati teorijo FMEA-ja in programsko opremo, s pomočjo katere se izvaja FMEA. Imel naj bi tudi določene moderatorske lastnosti, o katerih bom najverjetneje pisala ob drugi priložnosti. V timu sodelujejo tudi drugi kompetentni ljudje, ki imajo znanje o izdelku (vsak na svojem področju), ki se razvija (konstrukter, preizkuševalec, kakovost, proizvodnja ...) in tudi tisti, ki lahko dajo pomembne informacije, potrebne za izvedbo FMEA-ja (nabava, prodaja ...).

Pred samim začetkom je potrebno najprej določiti področje, ki ga bomo analizirali v DFMEA-ju, kaj je predmet analize in kaj vse vpliva na to (okolje, kupec – aplikacija, organizacija ...). To je t.i. »boundary diagram«.

PFMEA je podobna DFMEA-ju. Uporablja se vedno, kadar je v procesu razvoja novega izdelka potrebna vpeljava novega procesa, izdelava novih strojev orodij in naprav. Lahko gre pa tudi za samostojen razvoj samo procesa (izdelek razvit drugje). Zelo pomembno pri PFMEA-ju je, da bi moral biti speljan, še preden se začne izdelovati nove priprave in oprema. PFMEA nam namreč lahko pomaga pri oblikovanju zahtev za naročilo nove opreme za nove tehnologije.

Izjava se ob predpostavki, da je izdelek procesa razvit brezhibno. Analize morajo zajemati vse možne napake znotraj vsake faze procesa posebej, vključno s korektivnimi ukrepi. V PFMEA naj bodo vključene vse napake, ki se lahko pojavijo pri planiranju procesa in pri izvajanju procesa.

Tudi PFMEA se izvaja v timu, ki ga vodi moderator. V timu so strokovnjaki, ki imajo znanje o izdelavi sestavnih delov, o končni montaži izdelka, o posebnih procesih, ki se uporabljajo v procesu proizvodnje (tehnologiji z različnih področij – štancanje, zalivanje, navijanje, končna montaža, proizvodnja gredi ...), o kakovosti (če ne že prej, je tukaj pomembna vključitev procesne kakovosti). Zelo dobrodošlo je tudi sodelovanje konstrukterjev, čeprav mora biti sam razvoj izdelka analiziran že v DFMEA-ju.

V splošnem se pri izvedbi PFMEA-ja uporablja 5-stopenjski pristop:

1. Struktura procesa in elementi – določita se namen in cilj FMEA-ja – v pomoč je prej izdelan procesni diagram.
2. Funkcionalna analiza – vzpostaviti je potrebno funkcionalno mrežo, ki prikaže, kako posamezni koraki procesa vplivajo na celoten proizvodni sistem.
3. Analiza možnih napak – najlažje z metodo »barinstorming« po 5M-metodi (Machine, Method, Men ...) poiščemo vse možne napake, ki se lahko pojavijo po posameznih elementih.
4. Analiza rizika – vsaka napaka je vrednotena po treh kriterijih – (S – »severity«) teža napake, koliko je napaka pomembna za kupca, kako pogosto se pojavlja (O – occurrence) in kakšno je njeno odkrivanje (»D – detection«). Glede na velikost tveganja (po vseh treh kriterijih po določenih pravilih) se potem izvede.
5. Optimizacija – izvedemo preventivno/korektivne ukrepe (ki jih zapišemo) in s katerimi zmanjšamo tveganje.

Kriterije »resnosti napake« (S), pogostosti pojavljanja (O), možnost odkrivanja (D) ocenjujemo s pomočjo katalogov, kjer imamo lestvice ocen. Pri vsakem kriteriju od 0 do 10. Različne so za DFMEA in PFMEA. Glede na velikost ocene za resnost napake se za višje ocene vedno najprej odločimo za korektivno-preventivne ukrepe.

Po uvedbi preventivno-korektivnih ukrepov, za katere je zadolžena odgovorna oseba do določenega roka, se izvede ponovno ocenjevanje, in sicer samo za možnost pojavitve (O) ali verjetnost odkritja (D) – resnost napake (S) namreč ostane ves čas enaka.

FMEA-metoda torej ob pravočasni in vestni izvedbi prispeva k večji kakovosti izdelka, saj je orodje, ki pomaga vgrajevati kakovost vzporedno s samim razvojem izdelka. Prispeva tudi k zmanjšanju stroškov reklamacij, k zmanjšanju odpravljanja napak ob zagonu proizvodnje, k zanesljivejšemu zagotavljanju rokov, ekonomsko bolj učinkoviti izdelavi, izboljšuje tudi komunikacijo med člani tima in predstavlja povezovalno točko med razvojem, kakovostjo, tehnologijo in samo proizvodnjo.

Je torej FMEA res samo »kaprica« standarda oz. kupca? Ni, je orodje, ki pomaga razvoju in tehnologiji razvijati kakovosten izdelek in proces.

Zakaj ima kovač klešče?

PODELJENA

SO BILA DOMELOVA PRIZNANJA ZA LETO 2018

Martin Pintar

26. marca 2019 je potekala dvanajsta zaporedna podelitev Domelovih priznanj za inovativnost. Častna gostja, generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije magistra Sonja Šmuc, je najvišje zlato priznanje izročila v roke diplomiranemu inženirju elektronike Andražu Štefaniču.

»Ko na tak način dobiš potrditev in vidiš, da se tvoje delo ceni, dobiš še dodatni zagon pri delu,« so bile besede Andraža, ko je izvedel, da bo letošnji prejemnik zlatega priznanja. Laskavi naziv sta mu prinesli dve samoiniciativni inovaciji, ki sta v ključnem trenutku odločno prispevali k uspešnemu poteku dotičnih projektov. Vpisani sta bili pod nazivom »Merilna naprava centričnosti zalitega paketa« in »Zamenjava materiala zobnikov planetnega sistema«.

Pri novih idejah, še posebej če se nanašajo na povsem nove tehnologije in produkte, je v začetku inovatorja težko razumeti. To velja vsaj do prvih preizkusov s prototipom, ko se ideja potrdi, zavrže ali se jo skuša nadgraditi. In v taki situaciji se je znašel Andraž z idejo avtomatskega merjenja centričnosti na novi tehnologiji 2K-zalivanja rotorja MP150 za kupca Hella. Predvidena porušitvena metoda merjenja centričnosti vstavljenega rotorja v orodje ga je pripeljala na smelo idejo, da bi meritev centričnosti nadgradil s senzoriko, kar mu je s samoiniciativnostjo in vztrajnostjo uspelo. Novo merilno metodo mu je pomagal avtomatizirati dr. Gregor Vidmar. Danes se unikatna metoda industrializira in bo podprta z robotsko roko, nov proces 2K-zalivanja pa občutno poenostavljen.

Pri drugi izboljšavi je po svojih poteh preskrbel planetarne zobnike za e-kolo iz novega materiala in s tem zagotovil pomemben korak k zahtevani življenjski dobi zahtevnega sklopa.

Poleg zlatega nagrajenca smo med 25 odstotki zaposlenih iz vseh štirih Domelovih lokacij v Sloveniji, ki so v preteklem letu vpisali 745 predlogov v sistem SORA, izbrali na osnovi ocenjevalne tabele še 20 sodelavcev in sodelavk. Ti so prejeli srebrna in bronasta priznanja za inovativnost. Nagrajenci prihajajo tako iz proizvodnih oddelkov kot iz režije, največ pa jih prihaja iz Poslovne enote komponente na Trati, Poslovne enote APEC in Montaže sesalnih enot. V teh področjih je bilo vpisanih tudi največ predlogov. Med 745 predlogi jih je imelo 541 status Ideja - izboljšava, 204 pa so bili registrirani v obliki PREJ /POTEM.

Štirideset registriranih predlogov je prineslo priznanje za največje število vpisanih predlogov Martini Tompa iz APEC-a.

Letošnji naziv Mentor inovativnosti je prejel Luka Dolenc, vodja oddelka vzdrževanja na Trati. Njegove aktivnosti so bile po eni strani prepoznane pri komentiranju in realizaciji predlogov, ki so prihajali od sodelavcev na tej lokaciji, po

Zlato priznanje je podelila generalna direktorica GZS mag. Sonja Šmuc

drugi strani je v vzdrževanju orodij in naprav na Trati v triletnem obdobju pokazal, koliko znanja in kakšen potencial se skriva v sodelavcih. Lepo število kvalitetnih izboljšav, tako na opremi kot na orodjih, je očitno rezultat drugačnega pristopa vodenja.

TPM-metoda že peto leto prinaša lepe rezultate v proizvodnih oddelkih, 5 S pa se poleg tega širi še v pisarne. Cilj je dvigniti učinkovitost delovne opreme in urejenost, na splošno rečeno deluje v smeri stalnih izboljšav. NAJ TPM-skupina za preteklo leto je skupina S2, ki vključuje statorski liniji 2 in 6. V ekipi pod vodstvom Uroša Lotriča in pomočnika Damjana Doberška sodelujejo kot aktivni člani z zadolžitvami še: Miha Matovič, Štefan Sakelšek, Aleš Habjan, Peter Vrhunc, Erik Čemažar, Senada Hašič in Karmen Markelj, pridružujejo pa se jim tudi Marinka Gatej iz oddelka kakovosti,

Srebrno priznanje za inovativnost za leto 2018 so prejeli:

- Janez Klemenčič – APEC proizvodnja 771
- Janez Marguč – Montaža SE
- Jernej Jurgele – BSD Trata
- Jernej Potočnik – tehnologija Trata
- Klemen Polak – BST Trata
- Matej Bevk – AS Trata
- Miro Benedičič – Montaža SE
- Nejc Černilogar – Tehnologija
- Robert Gajgar – BSD Trata
- Vilko Šmid – Proizvodnja LS

Bronasto priznanje za inovativnost za leto 2018 so prejeli:

- Aljaž Bernik - Vzdrževanje Trata
- Blaž Bernard - Proizvodnja LS
- Danijel Ilič - Proizvodnja APEC
- Darja Strnad Martinčič - Proizvodnja APEC
- David Obal - Vzdrževanje Trata
- Miha Ogris - Domel Energija
- Niko Šubic - Vzdrževanje Trata
- Tomaž Frelj - Montaža SE
- Tomaž Pegam - Tehnologija ECS
- Vladimir Potočnik - Proizvodnja APEC

Tone Ambrožič iz oddelka vzdrževanja ter Matic Vrničar iz oddelka tehnologije, seveda ob podpori pomočnika vodje Miloša Šmidaja in vodje montaže SE Robija Mesca.

Kot vsa zadnja leta je bila podeljena tudi nagrada za odlično izpeljan razvojni projekt, ki tokrat pripada ekipi na razvojnem projektu pod imenom "Razvoj 6kW EC-motorja" za kupca Husqvarno. V začetku pod vodstvom Tadeje Bergant in v nadaljevanju Ladi Nastran so bili člani projektnega tima še: Boris Benedičič – elektro razvoj, Primož Bajželj – proces, Jan Koblar – tehnolog, Marko Potočnik – konstrukter, Cene Rant – kakovost, Tomaž Trpin – SQA, Petra Lotrič – prodaja, Irena Megušar – kontroling in Matevž Rihtaršič – nabava. Pri tem so jih podpirali: Andrej Potočnik – preskušanja, Franc Potočnik – priprava vzorcev, in Rok Bajt – postavljanje linije. Projekt se je pričel leta 2014 in se je z daljšo vmesno prekinitvijo zaključil z redno proizvodnjo v preteklem letu. Aplikacije, za katere so motorji namenjeni, so profesionalni rezalnik betona, stenska žaga in vrtni stroj. Razvoj procesa in industrializacija pomenita za Domel osvojitve tehnologije za tri tipe povsem novih oljno hlajenih motorjev z močmi do 6 kW.

Tudi letošnja podelitev priznanj je vodila Tadeja Bergant, ki je v celoten potek podelitve vtakla Domelovo vrednoto GOSPODARNOST. Na temo gospodarnosti smo tokrat podelili posebno priznanje za izboljšavo, ki je v letu 2018, ko je bila ovrednotena in nagrajena, prinesla največjo gospodarsko korist. Prejemnika priznanja sta Borislav Jensterle iz oddelka tehnologije in Blaž Potočnik iz oddelka ADP, izboljšava pod naslovom LEPLJENJE MAGNETOV NA OBROČ pa se nanaša na program EC-motorjev 725.

Že na začetku podelitve nas je nagovoril predsednik uprave Domel Holding mag. Matjaž Čemažar, njegov motivacijski nagovor pa si preberite v nadaljevanju. Na koncu podelitve se je zahvalil nagrajencem in jim čestital ter zaključil z besedami: »Ko iščeš nove in nove načine, da bi svoj položaj spremenil na bolje, obstaja verjetnost, da ti bo to tudi uspelo. Ko jih nehaš iskati, ker predvidevaš, da jih ni, je gotovo, da ti ne bo uspelo.« Zato, spoštovani sodelavci, iščite načine, izboljšave še naprej, zagotovo vam bo uspelo.»

Naša letošnja častna gostja podelitve generalna direktorica GZS, mag. Sonja Šmuc, se je slovesnosti udeležila v spremstvu direktorice Regionalne zbornice Gorenjske ge. Jadranke Švarc in dr. Marjana Riharja, direktorja Zbornice elektronske in elektroindustrije. V začetku uradnega nagovora je ga. Šmuc pohvalila Domel kot eno izmed desetih najbolj inovativnih slovenskih podjetij. V nadaljevanju je predstavila jasna

stališča zbornice do aktualnih problemov, kamor spadajo tudi plačni sistem in aktivnosti za dvig dodane vrednosti. Slednja je v tesni povezavi z ustvarjalnostjo in miselnimi procesi, ki pa imajo za učinkovito delovanje svoje zahteve. Po njenih besedah naj nas za polno delovanje možganov ne zaskrbi povečana potreba po glukozi, saj je to naravna potreba za učinkovito delovanje, morebiten povečan vnos pa tudi porabijo. Veseli smo bili tudi njenega sproščenega druženja po podelitvi.

Tesno vključenost Domela v lokalno okolje in dobro sodelovanje je s svojo prisotnostjo potrdil tudi župan mag. Anton Luznar.

Na povabilo se je odzval tudi ravnatelj Osnovne šole Železniki g. Franc Rant in s tem potrdil dolgoletno sodelovanje med Domelom in Osnovno šolo Železniki ter podružnico Glasbene šole Škofja Loka. Na podelitvi Domelovih priznanj damo možnost našim mladim glasbenikom, da zvoki njihovih instrumentov zazvenijo v industrijskem okolju in dajo slovesnosti poseben čar. Letos ta bila to kitarista Marko Kejžar in Žiga Režek ter klarinetista Aljoša in Vasja Demšar.

In ne pozabimo, da je z novim letom steklo novo obdobje registracije pobud, idej in izboljšav v sistem SORA, kar bo služilo pri naslednji podelitvi. Kratko rečeno: »Vse teče.«

Prejemniki priznanj

Nagovor predsednika uprave mag. Matjaža Čemažarja

Spoštovani gostje, sodelavke in sodelavci,

Mark Twain je pred dobrim stoletjem zapisal misel, ki je danes, ko v Domelu podeljujemo nagrade, še kako aktualna. In sicer pravi »Čez dvajset let boš bolj razočaran zaradi stvari, ki jih nisi naredil, kot tistih, ki si jih. Zato odveži čoln. Izpluj iz varnega pristanišča. Ujemi ugoden veter in svoja jadra. Raziskuj. Sanjaj. Odkrivaj.« Ampak to vendar za vas, spoštovane nagajenke in nagrajenci ni nič novega – prav tak pristop vas je pripeljal do novih idej, predlogov in inovacij. Prav zaradi vaših sanj, odkritij in izboljšav je Domel lahko uspešno podjetje na globalnem trgu in ker imamo vas spoštovani inovatorji smo lahko ambiciozni in se z ustrezno mero ustvarjalnosti lahko ponašamo z našimi motorji vgrajenimi v najprestižnejših blagovnih znamkah – kot so BMW, Mercedes, Stihl, Husquarna, Kärcher, Nilfisk, Philips, Electrolux in seveda tudi domače Gorenje.

V Domelu že vrsto let gradimo kulturo podjetja na sistemu vrednot, dve izmed devetih (ustvarjalnost in ambicioznost) sem že spotoma omenil, letos pa smo namenoma izpostavili vrednoto »gospodarnost«. Ob tej vrednoti imamo zapisano: »S sredstvi podjetja v vseh okoliščinah in vedno ravnamo racionalno, kot da bi bila naša osebna last, obenem pa si prizadevamo s čim manjšimi vložki maksimirati rezultat.« Pri brskanju po spletu sem naletel na zanimiv vir z definicijo kazalnika gospodarnosti. In sicer »Računovodstva Pavliha« povsem zares »gospodarnost« prikazuje kot razmerje med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki. S tehnično tehnološkega vidika kazalnik kaže učinkovitost porabe sredstev.

Gospodarnost ravnanja s sredstvi, odlične inovativne rešitve ter zaupanja in spoštovanja vredni odnosi s kupci in dobavitelji so ključ do našega velikega srednjeročnega cilja – to je dvig dodane vrednosti na 60.000 € na zaposlenega. Z ustrezno produktivno strategijo, dvigom produktivnosti in gospodarnim ravnanjem s sredstvi bomo lahko zasledovali ciljno višanje povprečnih plač na 2.000 €, kot je predlog v socialnem sporazumu GZS oziroma skrbeli za kvalitetna delovna mesta, kot imamo zapisano v našem poslanstvu.

Za doseganje zastavljenih ciljev so potrebne tako veščine kot talenti, vendar brez vloženega truda niti talent niti veščina ne zagotavlja rezultata. Samo s trudom postane talent veščina in obenem je trud tisti, zaradi katerega postane veščina učinkovita in produktivna. »Trud šteje dvojno« pravi avtorica Angela Duckworth v knjigi Predanost – moč strasti in vztrajnosti v življenju in delu.

Prepričan sem, da smo zaposleni v Domelu dovolj predani in smo se pripravili še bolj potruditi in usmeriti vse naše talente in veščine v smeri doseganja naših skupno zastavljenih ciljev. Vi spoštovani nagrajenci ste nam lahko zgled, saj je bilo za izvedbo idej potrebno vložiti veliko truda. Za ves vložen trud se vam iskreno zahvaljujem. Naj zaključim z mislijo ameriškega novinarja Christopherja Morleya: »Vsak dan preberi kaj, česar ne bere nihče drug. Vsak dan razmišljal o nečem, o čemer ne razmišlja nihče drug. Vsak dan naredi kaj, kar je tako »odbito«, da tega ne naredi nihče na svetu. Umu škoduje, če vedno soglašas z drugimi.«

PREJEMNIK

ZLATEGA PRIZNANJA ANDRAŽ ŠTEFANIČ

Nataša Dolencec

Pri novih idejah, še posebej, če se nanašajo na povsem nove tehnologije in produkte, je v začetku inovatorja težko razumeti. To velja vsaj do prvih preskusov s prototipom, ko se ideja potrdi, zavrže ali se jo skuša nadgraditi.

In v taki situaciji se je znašel Andraž z idejo avtomatskega merjenja centričnosti zalivanja statorja MP150 za kupca Hella. Predvidena je bila porušitvena metoda merjenja centričnosti vstavljenega statorja v orodje. To je pomenilo zamuden in nestabilen proces z uničenjem statorja. Informacija o tem ga je privedla na smelo idejo, da bi meritev centričnosti nadgradil s senzoriko in jo avtomatiziral. S tem bi se odpravil razrez velikega števila statorjev ter tudi omogočil tekoč proces zalivanja, kar je pomemben podatek pri napovedani količini 400.000 kosov letno. Nova metoda nam potencialno omogoča tudi 100-odstotno kontrolo. Samoiniciativno se je lotil razvoja metode, pri znancih dobil zelene senzorce. Na preprosti prototipni merilni napravi je s pomočjo sodelavca Gregorja Vidmarja dokazal upornost. Gregor je v okolju Labview implementiral programski del. Danes se unikatna metoda avtomatizira in bo podprta z robotsko roko, uporabna pa bo tudi širše.

Pri drugi izboljšavi je Andraž sodeloval kot razvijalec - preizkuševalec novih motorjev za e-kolo. Kljub najboljšim predvidenim materialom za zobnike ni bilo zahtevane življenjske dobe, projekt je visel na nitki. V tem primeru je po neznanih povezavah prišel do svojih prototipnih zobnikov iz drugega materiala, ki so bili na osnovi cene granulata tudi očitno cenejši. Prvi preskusi so bili glede na prototipe spodbudni. Na osnovi te rešitve so zamenjali material, ki kljub precej nižji ceni zadošča zahtevam.

Andražu sem zastavila nekaj vprašanj in mu tako dala priložnost, da tudi sam pove kaj o svojem delu.

Kdaj si prišel v Domel in na katero področje?

Pred dvema letoma in pol sem prišel v razvoj APEC. Tam sem se na začetku pridružil ekipi Hella MP150. Kasneje sem v elektro razvoju pričel z delom na projektu e-kolo. Na Helli sem bil zadolžen za testiranje materialov in podobne zadolžitve imam tudi na razvoju pogona za e-kolo.

Prejel si zlato priznanje za inovativnost v letu 2018 v podjetju Domel. Kaj ti priznanje pomeni?

V letu 2018 sem vpisal dva predloga. Merilni sistem za Hello je vseboval idejo za meritev

centričnosti statorja v ohišju. Drugi predlog je zamenjava materialov planetnega sistema za e-kolo. Bil sem presenečen, da sem bil izbran za to nagrado. Zadovoljen sem, da se vidi, kakšno je moje delo in kakšni so rezultati tega dela. Ko na tak način dobiš potrditev in vidiš, da se tvoje delo ceni, dobiš še dodatni zagon pri delu.

Kako gledaš na sistem inovativnosti v Domelu?

Domel nam da odprte roke, da razviješ idejo, sistem SORA pa omogoča, da to idejo tudi realiziraš.

Andražu želimo še veliko dobrih idej, ki bodo podprte s samoiniciativnostjo in vztrajnostjo.

ZA GESLA JE POTREBNO IMETI SISTEM

Roman Megušar

Dnevno se prijavljate v kar nekaj storitev. Vendar kako varno to počnete?

Geslo ima na internetu in pri uporabi različnih naprav enako vlogo kot ključ. S ključem zaklenemo stanovanje in hišo, da preprečimo tatovom in drugim nepovabljenim gostom, da bi imeli dostop do naših stvari. Z geslom zaklenemo in onemogočimo dostop do svojih naprav in lastnine na internetu, kot so: profili na družabnih omrežjih, uporabniški računi na spletnih straneh in v video igrah, dostop do aplikacij, dostop do mobilnega telefona, računalnika itd.

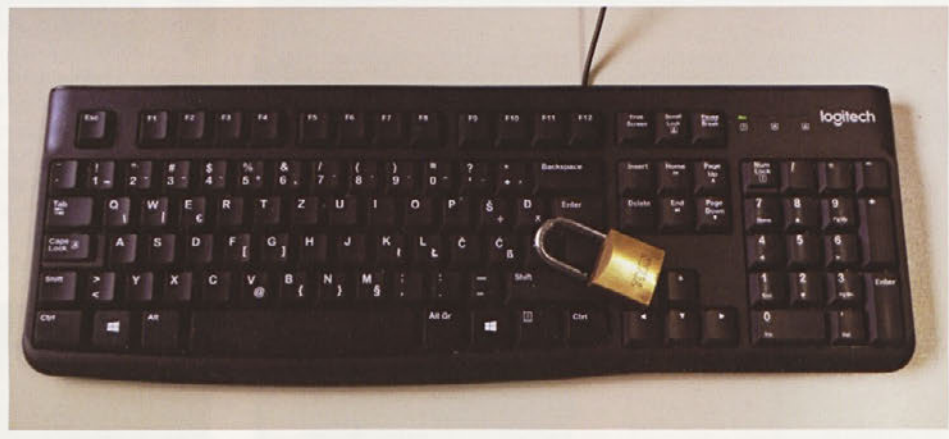
Gesla nas spremljajo na vsakem koraku. Zato je treba razmišljati o tem, kako se čim boljše organizirati in zavarovati. Po eni strani vedno obstaja nevarnost, da kdo ukrade, ugame ali zlomi zaščito in vstopi v storitev namesto nas, po drugi strani pa je prijavnih podatkov toliko, da je težko že imeti pregled nad vsemi, nemogoče pa si jih je zapomniti. V poštev pride dober sistem za močno geslo in tudi kakšen elektronski pomočnik.

Izbirajte močna gesla in ne uporabljajte povsod enakih. Sliši se enostavno, pa ni. Zelo hitro lahko postane kompleksno, saj nas ima večina več deset uporabniških računov v različnih storitvah. Zato si je treba izmisliti sistem ali poseči po zunanji pomoči, kjer pridejo v poštev upravljalniki gesel.

Potrebno je imeti enoten način, kako si za vsak račun oblikujete malo drugačno prepreko za vstop. Lahko je to določena beseda, kombinacija besed, skovanka, naključno zaporedje črk oz. znakov in števil pri vsakem od računov. Toda to si je skoraj nemogoče zapomniti.

Veliko ljudi uporablja slaba gesla. Med najslabšimi gesli so zaporedje števil (npr. 12345678), zaporedje črk na tipkovnici (npr: qwertzu ali fghjklčč, ali yxcvbnm) in enostavna enobesedna gesla (marjan, nogomet, fido). Uporaba imen in priimkov družinskih članov, imena hišnih ljubljencev in datumov ali letnic rojstev ne zagotavlja dobrih gesel. Kdorkoli nas pozna, lahko z nekaj poskusi ugotovi geslo. Prav tako pa je enostavna gesla zelo lahko ugotoviti, če gledamo na tipkovnico ali zaslon telefona, ko uporabnik tipka geslo.

Brskalniki (Firefox, Chrome, Edge, Internet Explorer ...) nam ponujajo možnost shranjevanja gesel. To je smiselno, če

imamo na računalniku svoje uporabniško ime za dostop do operacijskega sistema. Če pa gre za računalnik, ki ga uporablja več uporabnikov (npr. v šoli, knjižnici), pa tega ne uporabljamo in pri prijavi pazimo, da slučajno v brskalnik ne shranimo gesla.

Pri shranjevanju gesel si lahko pomagamo z različnimi programi za shranjevanje gesel (npr. Lastpass), ki ustvarjajo in hranijo gesla za posamezne spletne strani in aplikacije, pri tem pa uporabljajo metode kriptiranja, da drugi ne morejo dostopati do gesel. Je pa zelo pomembno, da imamo zelo dobro geslo za dostop do shranjenih gesel.

Kljub temu se lahko zgodi, da nam geslo ukradejo ali razbijejo. Za številne vdore smo pogosto sami krivi, ker smo se pozabili odjaviti na računalniku, ki ga uporabljajo tudi drugi, ali pa smo imeli preveč preprosto geslo. V primeru, da sumimo, da nam je nekdo vdrl v profil, potem takoj zamenjamo geslo. O tem pa tudi obvestimo spletno mesto ali družabno omrežje, kjer se je vdor zgodil. Pogosto namreč o napadu izvemo šele čez nekaj časa, vmes pa se lahko že zgodi katastrofa. Če je geslo močno in če se ni znašlo na kakšnem seznamu ukradenih, potem danes enako varno ščiti, kot je ščitilo pred petimi leti. Ni ravno enostavno vsakih nekaj mesecev iznajti nove fraze ali kombinacije in si vsega skupaj zapomniti.

Rešitev je upravljalnik gesel ali genetske fraze po enakem kopitu.

Upravljalniki gesel so ena od elegantnejših rešitev zagat z gesli. Opravljajo več nalog,

med njimi je glavna, a še zdaleč ne edina, varna hramba kombinacij uporabniških imen in gesel ter drugih kočljivih informacij (denimo številke bančnih kartic). Poleg tega lahko prevzamejo izmišljanje gesel in tudi njihovo vpisovanje ter opozarjajo na morebitne vdore pri ponudnikih. Teh programov pa je že toliko, da se o uporabi odločite sami.

Lahko pa si ustvarjate geselske fraze po enakem kopitu. Denimo nekaj v slogu OblačnaŽoga za shrambo v oblaku (dropbox, google drive itd), PisemskaŽoga za e-poštno storitev, FilmskaŽoga za pretočni video. Pri čemer za še večjo varnost lahko dodajate števila in ločila, spet po nekem ustaljenem ključu, da ni treba več kot treh ali štirih poskusov, če se slučajno ne spomnite, katero kombinacijo imate v uporabi pri posameznem računu oz. da ni treba vsakič sproti preverjati v upravljalniku. Kot je že iz primerov razvidno, je priporočljivo uporabljati kombinacijo malih in velikih črk, ne nujno kot veliko začetnico, vsekakor pa tako, da je sistem ustaljen in veste, katere črke v besedi morajo biti pisane z veliko.

Preverite moč svojega gesla na: <https://pwdtest.bee-secure.lu/?lang=en>

Katera gesla imate shranjena v svojem uporabniškem računu za Googleove storitve, lahko preverite na naslovu passwords.google.com.

Vir: safe.si, osebni arhiv

Danica Jelenc

V zadnjem obdobju se nam je pridružilo nekoliko manj sodelavcev, kot je bila običajna praksa zadnjih par let. Od sredine januarja do začetka marca se nam je pridružilo 14 novih sodelavcev, 5 od njih se nam tudi predstavlja. Vsem se še enkrat zahvaljujem za sodelovanje in jim želim prijetno počutje med novimi sodelavci.

GORAZD KEREČ

Moje ime je Gorazd in prihajam iz Kamnika. Po izobrazbi sem ekonomski tehnik, moje delovne izkušnje obsegajo delo v različnih skladiščih, vožnjo različnih viličarjev in delo s strankami. V Domelu sem se zaposlil, ker mi ponuja najboljše možnosti za osebnostni razvoj. Moje delovno mesto je lanser v zabrizganju termoplastov Trata Škofja Loka. Med sodelavci se počutim odlično, sprejet sem bil z odprtimi rokami in to me najbolj veseli. V prostem času se rad podam na pohode v naravo in se ukvarjam s fotografiranjem, veliko časa preživim tudi na kolesu.

TADEJ PERNUŠ

Sem Tadej Pernuš, prihajam iz majhne vasi Črnivec blizu Radovljice. Imam dokončano 3-letno poklicno šolo smer mehatronik operater,

trenutno pa tudi zaključujem še 2-letni program smer tehnik mehatronik na srednji šoli v Kranju. Imam že tri leta delovnih izkušenj, ki sem jih pridobil v podjetju Iskra. Za Domel sem slišal od svojih prijateljev in znancev, zato sem se tudi odločil, da zamenjam zaposlitev, saj si želim novih izkušenj in znanj na področju avtomatizacije in robotizacije strojev. Moje delovno mesto je zabrizganje termoplastike na Trati v Škofja Loka. Kolektiv, v katerem delam, je prijeten. Novi sodelavci so me lepo sprejeli. V prostem času se rad posvečam športnim aktivnostim ter prijateljem, ki mi stojijo ob strani.

ASMIR KENJAR

Sem Asmir Kenjar in prihajam iz Kranja. Dokončano imam srednjo ekonomsko šolo. Moja zadnja zaposlitev je bila v Avstriji, kjer sem delal v podjetju KTM. Pred časom sem se vrnil domov, zato sem začel iskati novo zaposlitev.

Zakaj ravno Domel? Nekaj mojih prijateljev je zaposlenih v Domelu in ti so mi predlagali, da naj pošljem prošnjo in poskusim. No, sedaj sem postal vaš sodelavec in sem zelo zadovoljen. Delam na avtomatskih stiskalnicah na Trati. Sodelavci so me zelo lepo sprejeli, saj sem zelo komunikativna in pozitivna oseba.

V prostem času najraje posedam na soncu ob dobri kavi in v prijetni družbi.

Moja hobija sta košarka ter ribolov.

EDIN OKIČIČ

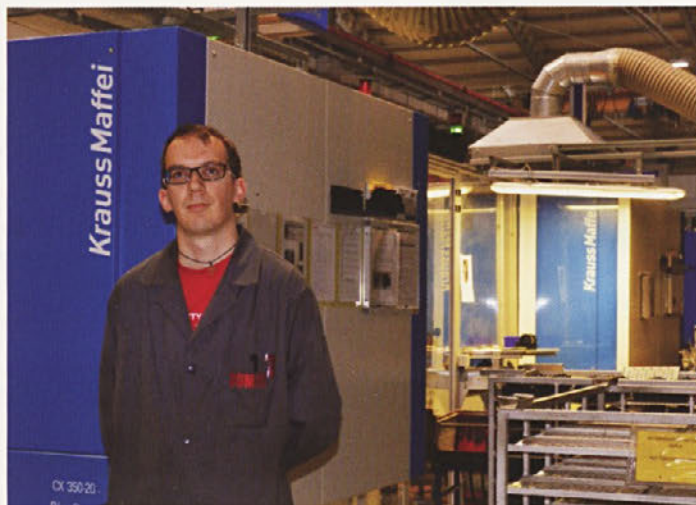

Sem Edin Okičič, rojen sem bil leta 1980 in prihajam iz Virmaš pri Škofji Loki. Končal sem srednjo ekonomsko šolo v Ljubljani in od takrat sem si nabiral izkušnje na različnih področjih: najprej sem delal v banki, prodajal sem vozila, bil sem v zavarovalništvu, kot študent pa sem delal v skladišču in proizvodnji. V Domelu sem se zaposlil, ker sem že na razgovoru začutil domačnost in sproščenost s strani vodilnih. Na mojo odločitev za zaposlitev tukaj je vplivala tudi bližina delovnega mesta in sigurnost zaposlitve.

Delam na oddelku avtomatskih stiskalnic na Trati. Kar se tiče sodelavcev so me zelo lepo sprejeli in mi pomagali, da se čim prej privadim na moje delovno mesto.

V prostem času najraje pogledam kakšno dobro oddajo s področja zgodovine in, če je le možno, s prijatelji odigram kakšno partijo malega nogometa.

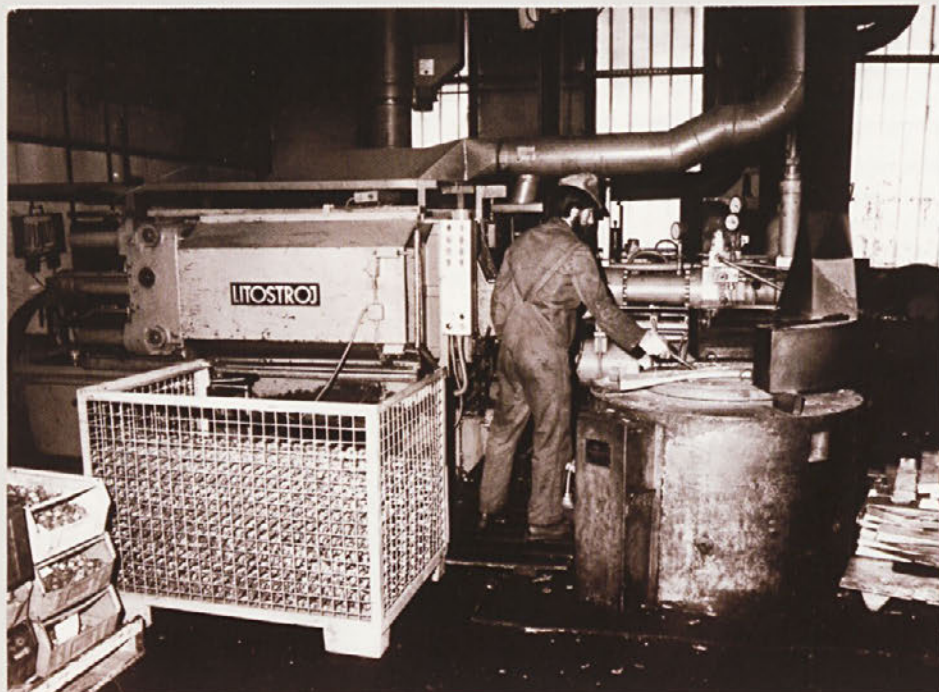
JERNEJ ZUPANČIČ

Sem Jernej Zupančič in živim v Ljubljani. Drugače prihajam z Dolenjske, natančneje iz Novega mesta. Po izobrazbi sem diplomirani inženir fizike (VS). Preden sem začel delati v Domelu, sem bil zaposlen kot serviser medicinskih aparatov.

V Domelu sem se zaposlil, ker sem o tem podjetju slišal veliko pozitivnih stvari. Delam v tehnologiji PEKO, na področju BMC-izdelkov. Trenutno sem deležen kvalitetnega uvajanja s strani sodelavcev. Samo delo je zelo raznoliko in mi ponuja možnosti tako za strokovni kot tudi za osebnostni razvoj. V prostem času sem aktiven v šahovskem društvu in pri skavtih, rad tudi pojem in preživljam čas v naravi.

BILO JE NEKOČ ...

Pri vlivanju aluminijastih kosov je bilo potrebno biti zelo previden, vse je potekalo ročno.

ŠTEVILO

NEZGOD PRI DELU SE JE V LETU 2018 V PRIMERJAVI Z LETOM 2017 ZMANJŠALO

Katja Čemažar

V letu 2018 smo v družbi Domel število nezgod na delovnem mestu zmanjšali. V primerjavi z letom 2017 smo tako zabeležili 8 nezgod manj, kar pomeni, da smo obravnavali skupaj 24 nezgod. Do nezgod je prišlo v podjetjih Domel d.o.o. in Domel IP.

Posledica teh nezgod je bilo izgubljeno naslednje število delovnih ur:

- do 30 dni bolniške odsotnosti skupno 2.705,10 ure,
- nad 30 dni bolniške odsotnosti skupno 3.116,00 ur.

Skupaj je bilo v skupini Domel zaradi nezgod pri delu v letu 2018 izgubljenih 5.821,10 delovnih ur.

Prikaz števila poškodb glede na način/vrsto poškodbe

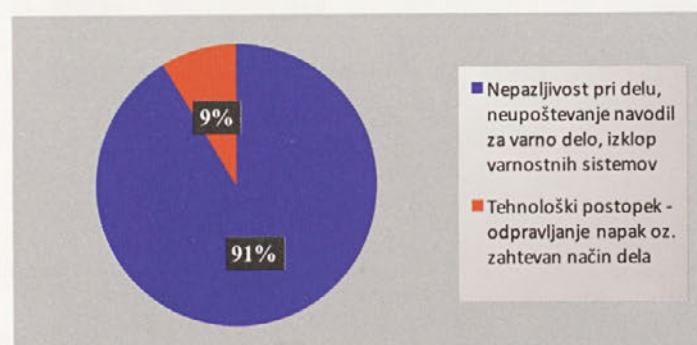
Oblike poškodb pri delu

Najpogostejše oblike poškodb pri delu so bile v lanskem letu poškodbe zaradi:

- ureznin – 13 poškodb,
- ujetih/stisnjenih udov – 4 poškodbe,
- udarcev – 2 poškodbi,
- zvina/natega – 1 poškodba,
- tujkov v očesu – 0 poškodb,
- stika z elektriko – 1 poškodba,
- nevarnih snovi – 0 poškodb,
- odtrgan (deloma) ud – 3 poškodbe.

Vzroki za nezgode so bili naslednji:

- v 21 primerih je vzrok za nezgode nepazljivost pri delu, neupoštevanje navodil za varno delo, izklop varnostnih sistemov
- v 3 primerih pa je vzrok v napakah in zastojih na strojih in z njimi povezanih tehnoloških postopkih ter odpravljanje napak.

Prikaz števila poškodb glede na način/vrsto poškodbe

Nezgode pri delu po posameznih oddelkih

Oddelok	Število nezgod 2018
PE KM Montaža Železniki	2
PE KM Montaža Reteče	1
IP Reteče	1
PE ECS	2
PE APEC	2
PE KO Orodjarna	3
PE KO BST + BSD	3
PE KO AS	4
PE KO PGŠ	1
PE KO Skladišče Trata	1
PE KO Vzdrževanje Trata	4
skupaj	24

Da bi v podjetju znižali število poškodb in nezgod pri delu se izvaja več različnih ukrepov. Med naloge, ki jim dajemo največ poudarka, sodijo:

- usposabljanje zaposlenih za varno in zdravo delo,
- opravljanje zdravstvenih pregledov delavcev,
- nadzor prisotnosti alkohola in drugih prepovedanih substanc pri zaposlenih,
- izvajanje evakuacijskih vaj, usposabljanj s področja požarne varnosti,
- izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu,
- izboljševanje pogojev dela v oddelkih in dopolnjevanje osebne varovalne opreme,
- odpravljanje določenih varnostno tehničnih pomanjkljivosti na delovni opremi itd.,
- seznanjanje delavcev in skupin delavcev z varnostnimi temami,
- spodbujanje varnega načina dela in varnostne kulture.

V okviru varnostne kampanje se v letu 2019 usmerjamo v zmanjševanje nezgod tako z dvigom varnostne kulture med našimi zaposlenimi, kot zavedanjem, da smo za nezgode odgovorni mi sami. Največ nezgod se namreč zgodi zaradi neupoštevanja navodil za varno delo in velike nepazljivosti ter hitenja pri delu.

Skupaj bomo tako lahko dosegali cilje politike varnosti, ki med drugim vključuje tudi:

- preprečevane možnih tveganj za nastanek poškodb ali poslabšanja zdravstvenega stanja sodelavcev in zunanjih partnerjev,
- dosledno izvajanje varnostnih ukrepov za doseganje nenehnega zmanjševanja tveganj za nastanek poškodb ali zdravstvenih okvar,
- zagotavljanje varnega delovnega okolja glede na naravo dela, z uporabo ustrezne delovne opreme in ustrezne osebne varovalne opreme.

BOLEZNINE

V LETU 2018

Janja Kozjek

V zadnjem obdobju se nam trend boleznin povečuje, zato bom tokrat predstavila, kakšne boleznine smo beležili v lanskem letu.

Kot prikazuje Graf 1 smo imeli v letu 2018 povprečje boleznin 5,11 % (brez porodniške). Od tega je bilo 2,69 % boleznin do 30 dni, kar stroškovno pomeni 430.000 evrov.

Po vrstah boleznin je stanje sledeče:

- bolezni – 3,45 %;
- poškodbe pri delu – 0,22 %;
- poškodbe izven dela – 1,07 %;
- nega – 0,22 %;
- spremstvo – 0,15 %;

Plačnik boleznin do 30 dni je podjetje. Kako ravnati v primeru bolniškega izostanka, natanko predpisuje Organizacijski predpis o bolniških odsotnostih, št. 66, ki si ga lahko preberete na Domelovi intranetni strani – organizacijski predpisi, št. 16 - splošno.

Nadaljnje boleznine krije ZZS (zdravstvena zavarovalnica). Imenovani zdravnik ZZS izda odločbo o bolniškem staležu, na podlagi katere osebni zdravnik izda bolniški list.

Vsak mora ravnati v skladu s prejeto odločbo od dneva prejema odločbe dalje. Odločbe, izdane s strani imenovanega zdravnika, so za zavarovance in njihove osebne zdravnike obvezne. Osebni zdravnik ne more ugotoviti pri zavarovancučasne zadržanosti od dela zaradi iste bolezni oziroma stanja, za katero je imenovani zdravnik oziroma zdravstvena komisija ugotovila, da ni več utemeljena, in od izdaje zadnje odločbe še ni preteklo 30 dni.

Vsekakor ni zaželeno, da v službo hodimo bolni, saj se nam stanje ob tem lahko še poslabša, pri nalezljivih obolenjih pa lahko okužimo tudi sodelavce in se bolezen po nepotrebnem širi naprej.

Po drugi strani pa je zaželeno, da ne izostajamo zaradi nekaterih zdravstvenih pregledov, ki jih lahko opravimo izven delovnega časa. Le dogovoriti se je potrebno s tistim, ki naroča na preglede. Trenutno se kot največja težava kaže fizioterapija, za katero so nemogoče dolge čakalne vrste in v tem času so zaposleni večinoma doma.

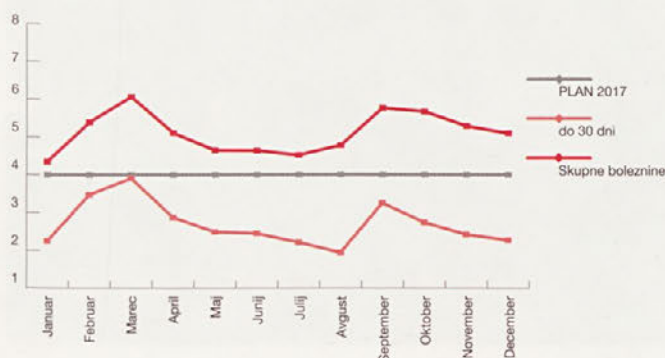

Tudi odstotek nege ni zanemarljiv, saj se je ta v obdobju dveh let podvojila. Veseli smo novorojenčkov in to spodbujamo, vendar bi želeli, da se starši pri negi izmenjujejo oz. se poskusijo organizirati še z vključevanjem babic, dedkov, ... če je to le mogoče.

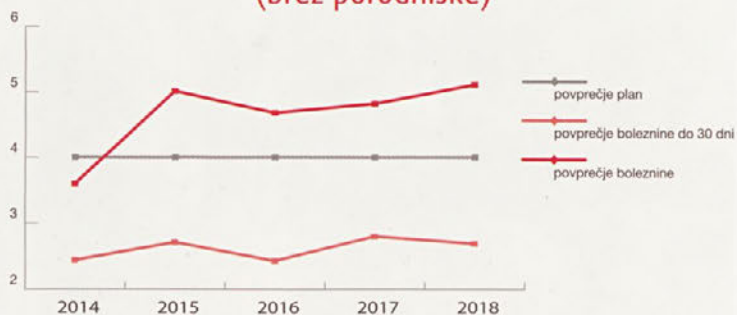
Vedno je na koncu bolovanja potrebno prinesiti bolniški list. Vsak zaposleni je sam odgovoren za dostavo bolniškega lista v podjetje. Bolniški list je listina, nujna za obračun plače, ki mora biti v podjetje dostavljena najkasneje do zadnjega dne tekočega meseca.

Skrb za zdravje naj bo vrednota, ki jo moramo imeti v mislih vsak dan. Za naše zdravje pa lahko največ naredimo prav sami.

GIBANJE BOLEZNIN 2018

TREND BOLEZNIN (brez porodniške)

DRUŽABEN

DOGODEK NA SORIŠKI PLANINI

Aleksander Volf

V nedeljo, 10. marca 2019, smo se zaposleni zbrali na planini, kjer nas je pričakal predstavnik sveta delavcev in nam izročil smučarsko karto, pred kočo Smučarskega kluba Domel pa smo prevzeli vsak svojo štartno številko. Že ob 10. uri sta nas namreč čakali dve veleslalomski vožnji ter v nadaljevanju prijetno sproščeno druženje ob enolončnici in pijači. Prireditve smo zaključili s podelitvijo priznanj najboljšim v posameznih kategorijah in v absolutni konkurenci ter z žrebom praktične nagrade.

Enotni svet delavcev (odbor za šport in rekreacijo) in Smučarski klub Domel sta se skupaj potrudila, da je bil dogodek dobro organiziran. Veleslalomski proga je bila kljub slabšemu vremenu odlično pripravljena, enolončnica okusna, druženje pa prijetno in sproščeno. Skratka, vsi mi smo se v dolino vrnili s prijetno izkušnjo.

Priznanja v obliki pokalov in medalj je najboljšim podelil predsednik uprave mag. Matjaž Čemažar, ki se je tudi sam spustil po smučini. Vse navzoče udeležence pa je predhodno pozdravil v nagovoru.

Po podelitvi priznanj najboljšim v posameznih kategorijah v absolutni konkurenci smo izžrebali med vsemi prisotnimi udeleženci praktično nagrado, darilni bon - tedenski paket v naši počitniški kapaciteti v brunarici v kampu Natura v Podčetrtku (terme Olimia).

Zahvalili bi se radi upravi, Smučarskemu klubu Domel za odlično organizacijo in koordinacijo, podjetju Marin s.p. za »kulinarčni del« ter seveda vam zaposlenim, da ste se odzvali našemu povabilu. Upamo in verjamemo, da ste lepo preživeli prekrasen rekreativno-družaben dan.

Hvala za zaupanje in se že veselimo prihodnjega druženja z vami.

Športni pozdrav!

Še zadnje priprave pred štartom

Absolutna zmagovalca

Sproščeno vzdušje v ciljni areni

Nagovor predsednika uprave

SMUČARSKA

SEZONA SE JE ZAKLJUČILA

Sem Gašper Kemperle in prihajam iz Železnikov. Obiskujem 3. letnik Srednje šole za strojništvo v Škofji Loki smer strojni tehnik. V podjetju Domel imam štipendijo in obvezno prakso, ki jo opravljam v poletnem času, saj zaradi smučarskih treningov in tekmovanj, ki se vrstijo skozi sezono, drugače ne gre. Podjetje Domel je moj smučarski sponzor in me podpira na moji smučarski poti, zato sem zelo vesel ter iz srca hvaležen!

Gašper Kemperle

Smučati sem začel že v otroških letih, na smučišču Rudno, nekaj let kasneje pa sem se z dobrimi rezultati pridružil Smučarskemu klubu Domel in kasneje kot mladinec napredoval v Smučarski klub Alpetour Škofja Loka. S trdnim delom in jekleno voljo sem v dveh letih v disciplinah slalom in veleslalom dosegel zelo dobre rezultate, zadnje dve leti pa sem FIS-tekmovalec v FIS-programu. Lansko poletje sem se začel intenzivneje pripravljati na letošnjo zimsko sezono, saj nas je čakal EYOF 2019 (slovensko, OFEM-olimpijski festival evropske mladine) v BIH v mesecu februarju. Res sem garal, a začetki so bili slabi. Po novem letu mi je uspelo osvojiti točke na FIS-tekmah, tako da mi je kljub težki mladinski moški konkurenci uspela uvrstitev na EYOF 2019. Bil sem zelo ponosen nase. Na olimpijadi žal nisem pokazal tega, kar znam, saj je v času tekmovanja zapadlo veliko novega snega in tudi visoka štartna številka je naredila svoje. Izkušnja na olimpijadi je bila neverjetna in nepozabna, ne samo zame ampak tudi za vseh 32 tekmovalcev iz Slovenije. V tem trenutku se je smučarska sezona zaključila. Čaka nas še nekaj smučarskih treningov ter testiranje nove smučarske opreme za naslednjo sezono. Po končanih treningih in testiranju pa bom večino časa posvetil šoli ter kondicijskim pripravam na novo že težko pričakovano sezono.

S sezono 2018/19 sem zelo zadovoljen. Ko potegnem črto, sem svoje rezultate od lanskega leta zelo izboljšal, poleg tega pa sem pridobil tudi ogromno izkušenj ter doživel veliko lepih in nepozabnih trenutkov. S šolskim delom sem že začel in si zelo želim, da bi čim prej dokončal letnik, nato pa sledijo dolge, zaslužene počitnice.

Podjetju Domelu bi se rad še enkrat iz srca zahvalil za pomoč, ki mi jo nudi, in sem hvaležen za stvari, ki mi jih omogočajo s svojimi sponzorskimi sredstvi.

Facebook: Gašper Kemperle

Instagram: gasperkemperle5

HVALA Vam!

Po dobri tekmi

Zaključek sezone na 3. mestu v slo. pokalu,

Na koncu sezone zadovoljen s svojim delom

Poletni trening in priprava na maraton Franja

OTOK

GRAN CANARIA – CELINA V MALEM

Nina Drol

V težkem pričakovanju toplih poletnih dni je bil za Andrejo Thaler pobeg na Kanarske otoke odlična priložnost, da lažje dočaka sončne junijske dni. Sonce, čudovite peščene plaže in dobra družba ... Teden dni na »off«, airplane mode »on« in ... VAMOS A LA PLAYA!

Zakaj si se odločila za obisk Gran Canarie?

Verjamem, da v pestri turistični ponudbi ni težko najti pravih destinacij, kjer bi, raje kot doma, želeli preživeti zame najbolj turobni del leta. Aprilsko vreme me vsako leto popelje na lov po raziskovanju novih predelov sveta. Lansko leto sem ta čas preživljala v New Yorku, kjer je bilo vreme podobno našemu, zato sem se letos odločila, da grem raje na toplo.

Sreča je bila na moji strani, ko sem se pogovarjala s prijateljico Nežo, ki je s fantom Anžetom že od januarja na Erasmus izmenjavi na Gran Canarii. Erasmus je sektorski program v okviru EU-programa 'Vseživljenjsko učenje', ki spodbuja študente, da del študijskega procesa preživijo v tujini, na izbranih univerzah. V sklopu programa študent lahko en semester na dodiplomskem ter en semester na podiplomskem študiju preživi v tujini in v tem obdobju prejema žepnino, prilagojeno standardu države, v katero se odpravlja, prav tako pa lahko v tujini opravlja tudi prakso. Neža in Anže zaključujeta podiplomski študij in sta si otok Gran Canaria izbrala za pisanje zaključne naloge.

Tako sem se hitro odločila, da izkoristim oboje – obiščem prijatelja na idilični lokaciji! Na pot sva se odpravili skupaj s prijateljico, z letalskim prevoznikom Ryanair sva leteli iz Trevisa direktno na Gran Canario. Ker gre za nizkocenovnega prevoznika, sva se s prvim izzivom srečali že ob pakiranju, ko sva v ročno prtljago morali spraviti vse: od kopalk, brisač, do jakne in puloverjev. Na otoku se namreč čez dan stopinje gibljejo med 22 in 24 °C, zvečer pa zna ponaagajati hladen veter.

Malo geografije in zgodovine ...

Plaža v mestu Puerto Rico, kjer so bili nastanjeni - Playa de Amadores

Kanarski otoki so otočje vulkanskega izvora, ki je sestavljeno iz sedmih večjih otokov: Tenerife, Gran Canaria, Lanzarote, El Hierro, La Palma, La Gomera in Fuerteventura, in pa iz šestih zelo majhnih otokov. Pripadajo Kraljevini Španiji in so ena izmed 17 avtonomnih pokrajin Španije, čeravno so od španske celine oddaljeni kar 1.120 km, od obale Afrike pa le med 96 in 304 km. Nahajajo se namreč v Atlantskem oceanu, na severu Afrike, zelo blizu obale Maroka. Spadajo pod naravno geografsko regijo imenovano Makronezija (kar pomeni »Blagoslovljeni otoki«) skupaj z Azori, Madeiro in Zelenortskimi otoki.

Po arheoloških raziskavah naj bi staroselci Kanarske otoke naselili že v drugem ali prvem tisočletju pred našim štetjem. Od otoka do otoka so se precej razlikovali, saj med njimi skorajda ni bilo stikov. Ker niso imeli čolnov, niso pluli po morju. Staroselsko družbo so sestavljali sužnji, kmetje in rokodelci ter vladajoči sloj. Sužnji so bili večinoma vojni ujetniki. Kmetje so živeli v majhnih skupnostih in skupaj obdelovali zemljo, ki so jo med njih vsako leto delili plemenski vodje. Gvanči (guanartemes), kot so se imenovali, so bili pred vdori zavojevalcev varni do 14. stoletja, ko je Jean de Bethencourt leta 1405 osvojil otoke Lanzarote, Fuerteventura in El Hierro za španski prestol, njegov poskus zavzetja Gran Canarie pa je bil neuspešen. Šele l. 1478 so se Španci pod vodstvom Juana Rejona lotili novega poizkusa. Rejon je pristal na otoku in ustanovil mesto Ciudad Real de Las Palmas (»kraljevo mesto palm«), od koder se je namenil zavzeti še preostanek otoka. Na Gran Canarii so se gvančevski kralji nepopustljivo upirali zavojevalcem. Ko je bilo že jasno, da bo otok padel v španske roke, so se mnogi Gvanči prej odločili za skok v smrt s pečin kakor za ujetništvo. Šele l. 1483 so Španci dejansko prevzeli oblast nad celotnim otokom. Ko se je Kolumb l. 1492 prvič odpravil proti Ameriki, se je ustavil tudi na Gran Canarii. Uspešno so izkoriščali prednosti odlične lege otoka v primerjavi z Ameriko, Evropo in Afriko, poleg tega je cvetel tudi izvoz sladkorja in vina, zato sta bila 16. in 17. stoletje za Gran Canario čas rastoče blaginje. Pestili so jih le neprestani napadi piratov, katerih glavna tarča je bil Las Palmas na obali. Tudi utrdbe in obrambni zidovi na

Saša, Andreja in Neža

severu in jugu mesta niso kaj prida pomagali. Leta 1927 so Kanarske otoke razdelili na dve provinci in Las Palmas de Gran Canaria je postal upravno središče vzhodnih otokov, kamor sodita še Lanzarote in Fuerteventura.

Nam na hitro orišes otok in predstaviš njegove glavne značilnosti?

Otok je krožne oblike, površina otoka znaša 1532 km², v sredini pa se dvigajo najvišji vulkanski vrhovi. Lahko bi rekli, da gre za »celino v malem« - odlikuje ga vse, kar se najde na veliki celini - gore, planinske poti, palme in peščene plaže, sladkovodna jezera, borovi gozdovi bogati z agavami in aloe vero ter s številnimi drugimi rastlinskimi vrstami ... Pokrajina in podnebje se na različnih delih otoka neverjetno razlikujeta – vidiš lahko kanjone kot na Divjem zahodu, borove gozdove, saharске peščine ... In če te na južnem delu otoka sonce še prijetno greje, si lahko na Picu de las Nieves del pravljičnih snežink.

Otok Gran Canaria je poleg Tenerifov in Fuerteventure eden izmed najljubših turističnih destinacij na Kanarskih otokih. Velikokrat ga poimenujejo kar po njegovem glavnem mestu »Las Palmas«, ki je zaradi živahnega nočnega dogajanja in nakupovalnih središč najbolj privlačno za turiste. A najlepše plaže in prijetne poletne temperature, ki so skozi celo leto gibljejo okrog 23 °C, vedno več turistov, še zlasti deskarjev in kajtarjev, privabljajo na jug otoka, kjer smo bili nastanjeni tudi mi – v mestu Puerto Rico, sinonimu za vodne športe. Letovišče z umetno plažo in marino vabi ljubitelje jadrnanja, deskanja, potapljanja in številnih drugih športnih aktivnosti.

Roque Nublo

Kako so potekali vaši dnevi? Kaj se ti je najbolj vtisnilo v spomin?

Ni se bilo težko prilagoditi umirjenemu španskemu stilu življenja. Jutra so se tako pričnala šele po 10.30. Kava, zajtrk in »vamos a la playa«. Prve dni smo izkoristili za počivanje na najlepših plažah. Najeli smo avtomobil, saj je to najcenejša in najbolj ugodna rešitev za raziskovanje najlepših koticov na otoku.

Sonce, mivka, prijeten veter, misli na off ... No, le morje bi lahko imelo kakšno stopinjo več. Povprečno se njegova temperatura giblje okrog 19 °C. Ker nismo bili dovolj pogumni, da bi se podali v mrzlo morje, smo čas raje namenili igranju tenisa v vodi, se postopoma zmočili in bili tako primorani zaplavati (smeh).

Plaža Playa de Amadores je tudi zelo priljubljena destinacija za snemanje video spotov in filmov. Na delu plaže smo videli snemalno ekipo, a žal nismo prišli dovolj blizu, da bi videli, za kaj je šlo.

V naslednjih dneh smo se odpravili v mesto Maspalomas, ki ima poleg čudovitega mestnega jedra tudi puščavo. Playa de Maspalomas je s sipinami ločena od Playe del Ingles. Puščava ima status zaščitenega območja. Maspalomas je sicer največje turistično naselje na Kanarskih

Pogled z Roque Nublo

otokih, ki je poznano po sončnem vremenu – domačini pravijo, da naj bi imeli sonce kar 350 dni v letu. 6 km dolga peščena plaža se na skrajnem jugu zaključuje s čudovitimi, bleščeče belimi saharskimi sipinami, ki so zame ena izmed najlepših znamenitosti na otoku. Sprehodili smo se skozi puščavo, si zmasirali podplate in prispeli na manj oblegano plažo, kjer je bila zaradi hudega vetra izobešena rdeča zastava. Sprehodili smo se po plaži in uživali v čudovitem razgledu ter si seveda vzeli čas za nekaj fotografij.

Obiskali smo tudi privlačno počitniško naselje zahodno od Maspalomasa, Puerto de Mogan. Prvi vtis: Benetke v malem! Nekoč je bilo to ribiško pristanišče. Promet tu ni dovoljen, zato lahko v miru uživaš v čudovitem razgledu značilnih belo popleskanih in pastelno obrobjenih hiš, po katerih se razprostira prekrasno cvetje. Hiše so razporejene okoli na novo zgrajene marine, kjer najdeš okusne restavracije za preizkušanje značilnih španskih jedi – tapas, montaditos, churros ... Na otoku je med drugimi tudi nam najbolj poznana trgovina Spar, v kateri lahko kupiš praktično vse, tako kot pri nas. Težava je le, če si zaželiš sadnega čaja, saj ga je v trgovini nemogoče dobiti, piščanec pa je izredno voden. Kanarska specialiteta so sicer Papas arrugadas, krompir z olupkom, kuhan v zelo slani vodi, zraven je postrežena pekoča rdeča omaka Mojo Roja, ali blažja, zelena omaka Mojo verde. Na svoj račun boste prišli tudi vsi ljubitelji sira.

Po nekaj dneh raziskovanja in poležavanja na plaži smo si zaželeli malo rekreacije, zato smo se odpravili »v gore«. Ogleдали smo si znameniti Roque Nublo, 80 m visoko skalo vulkanskega izvora, ki leži na 1813 m nadmorske višine in je tretja najvišja točka na otoku. Nahaja se znotraj Numbo Rural parka, v samem središču otoka. Od leta 1987 je to zaščiteno območje znotraj naravnega parka. Za vzpon in ogled znamenitosti priporočam športno obutev in toplo obleko, saj na vrhu običajno močno piha. Vzpon traja približno 30 minut normalne hoje, pohodniki pa smo bili nagrajeni s prečudovitim razgledom.

Popotovanje smo zaključili z obiskom glavnega mesta Las Palmas, kjer si lahko ogledaš številne kulturne dogodke in najstarejše stavbe na Kanarskih otokih. Na najožjem delu polotoka La Isleta vzdolž bulvarja, prepolnega barov, restavracij, trgovin in hotelov, se na zahod v dolžini 2,4 km razteza čudovita plaža Las Canteras. To področje je letoviško osrčje Las Palmasa. V glavnem mestu obiskovalcem svetujem ogled naslednjih znamenitosti:

Casa de Colon – Kolumbova hiša, v kateri je sedaj muzej, ki je posvečen Kolumbovim popotovanjem in odkritjem.

Castillo de la Luz, Rejon – najstarejši zgodovinski spomenik na otoku. Trdnjavo je zgradil Alonso Fajardo 1. leta 1494, danes je utrdba kulturni center in prizorišče številnih razstav in koncertov.

Puerto de Mogan

Ljubiteljem muzejev in zgodovine pa priporočam obisk muzeja Museo Canario (najpomembnejša zbirka gvančevskih artefaktov) in Museo de Nestor (razstava slik modernističnega slikarja Nestorja de la Torreja).

Komu bi priporočila obisk otoka?

Obisk otoka Gran Canaria bi priporočila vsem ljubiteljem aktivnega preživljanja dopusta – športa, zabave in odkrivanja skritih kotičkov sveta ter raznolikosti pokrajin. Veter omogoča odlične pogoje za ljubitelje jadrnanja in deskanja na valovih. Podvodni svet potapljačem nudi atraktivne lokacije za potapljanje. Prav tako je otok popularen za kolesarje in seveda ljubitelje sonca in dolgih peščenih plaž. Sama bi se na otok vrnila v zimskem času, saj je temperatura na otoku skozi celo leto enaka, variira le za nekaj stopinj. Popoln pobeg v hladnih zimskih dneh!

Playa de Maspalomas

ŠPORTNO

REKREACIJSKE IGRE 2018 (ŠRI)

Športna zveza Škofja Loka je z Organizacijskim odborom ŠRI v letu 2018 že 38.-ič izpeljala program tekmovalne športne rekreacije, ki je prioriteten namenjen občanom in občankam Upravne enote Škofja Loka. Igram pa se pridružujejo rekreativke in rekreativci tudi od drugod. Organizacijski odbor vsako leto pregleda udeležbo in teži k temu, da so igre odprte za vsakogar, ki želi v njih sodelovati. Teritorialna omejitev je zgolj še omejitev pri točkovanju za končno skupno uvrstitev, ne pa za prejemanje pokalov na tekmovanjih. Prav tako so uvrstitve za »najrekreativke in najrekreativce« omejene na teritorij UE, kjer pa se nagradjuje tudi udeležba na večjih tekmovanjih. S tem sledijo načelu: »Važno je sodelovati in ne zgolj zmagovati.«

Aleksander Volf

In prav zato se je v lanskem letu prvič odvila netekmovalna panoga pohodništva in iger, poimenovali so jo Trimfejst. Netekmovalne panoge želijo tako nadgrajevati in jih še bolj krepiti.

Pri izvedbi tekmovanj je pomagalo kar 17 organizacij s številnimi posamezniki: Športno društvo Buldožerji, Poljane, Brlog, Omikron, Sv. Lenart Luša, Tek 4 mostov. Potem je tu Škofjeloški orientacijski klub, Namiznoteniški klub, Klub žirovskih študentov, Odbojgarski klub Lubnik, Strelsko društvo Škofja Loka pa Javni zavod Ratitovec, Kegljaški klub Knaufinsulation, Gostilna Jager, Trim As, Davor pikado in Balinarski klub Loka 1000.

Vsi ustvarjalci iger so skušali široki množici udeležencev ponuditi tekmovanja z aktivnostmi preko celega leta v različnih športnih panogah. V letu 2018 jih je bilo kar 18.

Positivno so bili presenečeni nad dobro udeležbo v košarki 5:5 na Sv. Lenartu in 3:3 v Žireh, odlični uspeh udeležbe dosegajo tudi šahovska tekmovanja, boljši obisk je bil pri tenisu in prstometu. Odličen odziv je bil na prvič organiziranem pohodništvu imenovanem Trimfejst, kjer je sodelovalo 53 udeležencev.

Izvedenih je bilo tako 28 tekmovanj v občini Gorenja vas - Poljane, v Škofji Loki, Železnikih in v Žireh. Udeležba je bila boljša kot leto poprej. Tekmovalo je skupaj 288 ekip, udeleženi pa so bili več kot 120 žensk ter preko 630 moških. Skupaj torej med 750 in 800 udeleženci. Med njimi so sodelovale tudi ekipe iz kar 13 drugih občin izven UE Škofja Loka v 19 ekipah, kar je zelo pohvalno za množičnost iger.

Športne igre, ki so se v preteklosti imenovala delavske, sindikalne, kasneje preimenovane v medobčinske in po letu 2011 v športno-rekreativske igre, bodo prihodnje leto imele že 40-letno neprekinjeno ponovitev. Za to so na njih res lahko ponosni v bivši enotni, danes pa razdeljeni občini naše upravne enote.

Najrekreativci ŠRI 2018 – tisti, ki so tekmovali v treh panogah oz. tekmovanjih

1.	Žakelj Anže	Poclain Hydraulics
2.	Marguč Janez	DOMEL
3.	Rupar Franc	Društvo upokojencev Šk. Loka
4.	Korenčič Brane	Društvo upokojencev Šk. Loka

Najrekreativke ŠRI 2018, ki so tekmovali v dveh panogah oz. tekmovanjih

1.	Žakelj Nina	Zavod šole
2.	Demšar Jožica	DOMEL
3.	Ušeničnik Tina	Društvo upokojencev Šk. Loka
4.	Mihelič Vojka	Društvo upokojencev Šk. Loka

Vseekipni rezultati ŠRI v letu 2018

- mesto pokal: **DRUŠTVO UPOKOJENCEV ŠKOFJA LOKA**
1.m. moški (12 panog), 1.m. ženske (6 panog)
- mesto pokal: **DOMEL ŽELEZNIKI**
3.m. moški (9 panog), 2.m. ženske (5 panog)
- mesto pokal: **POCLAIN HYDRAULICS ŽIRI**
2.m. moški (9 panog)
- mesto pokal: **ŠPORTNO DRUŠTVO BULDOŽER RUDNO**
4.m. moški (3 panoge), 4.m. ženske (3 panoge)
- mesto pokal: **LTH CASTINGS ŠKOFJA LOKA**
5.m. moški (5 panog), 11.m. ženske (1 panoga)

Najboljši v vseekipnem seštevku ŠRI 2018

PEVEC

ANTON HABJAN IN NJEGOV VELIKI SAMOSTOJNI KONCERT Z GOSTI

Danica Jelenc

Ko sem se pripravljala na pogovor s Tonetom, sem želela najprej poiskati intervju, ki sem ga pred časom že imela z njim. Bila sem prepričana, da je bilo to kakšne dve leti nazaj, vendar pogovora nisem našla nikjer. Končno sem ugotovila, da so od najinega pogovora pretekla že dobra tri leta. Res ne morem verjeti, kako čas beži. Tone je bil takoj pripravljen, da nam na kratko pove, kako se pripravlja na svoj »dogodek leta«, saj se bo v kratkem zgodil zanj dogodek leta, to bo njegov prvi veliki samostojni koncert.

Od takrat, ko sva se pogovarjala, so minila že tri leta in ob tej priložnosti si mi rekel, da je to tvoj prvi intervju. Ali lahko na kratko poveš, kaj vse se je spremenilo od takrat?

V teh treh letih se je zgodilo kar precej dobrih stvari. Zaključil sem magistriraj in pridobil naziv Magister akademski glasbenik pevec. Odpel sem nekaj odličnih vlog in, kar je trenutno najbolj aktualno, v teh letih se je rodila ideja o samostojnem koncertu. Vesel sem, da sedaj prihaja do realizacije le-tega.

V katerih operah te lahko gledamo kot solista?

Med najbolj pomembnimi vlogami je bila odlična vloga Urednika v operi Ada, ki jo je uprizorilo Slovensko komorno glasbeno gledališče iz Ljubljane v koprodukciji z Opero in baletom Ljubljana. Druga taka vloga pa je vloga Krjavlja v operi Deseti brat, ki jo je uprizoril Zavod Friderika Barage iz Novega mesta.

Opera pomeni petje in hkrati igranje. Da se ti vse skupaj poklopi, je verjetno treba vzdrževati tudi kondicijo, saj peti in igrati hkrati zahteva tudi dobro fizično pripravljenost. Ali imam prav?

Točno tako. In v prostem času se veliko gibljem na svežem zraku ... tečem ... kolesarim ... grem v hribe ...

Petje je tvoj poklic in tvoj hobi. Verjetno si tudi zato prišel na idejo, da bi organiziral svoj koncert. Kaj nam lahko poveš o tem?

Kot sem že omenil, se mi je pred časom porodila ideja o samostojnem koncertu. V zadnjem času sem kar pogosto nastopal na različnih prireditvah v naši dolini. Ob vseh teh nastopih sem ugotovil, da ljudje zelo radi prisluhnejo mojemu petju. Zato sem sklenil, da se bom na ta način zahvalil vsem, ki me na tej poti podpirajo, vzpodbujajo in so hkrati moji najboljši kritiki in največji oboževalci.

Velik samostojni koncert se bo zgodil 19. maja ob 19. uri v Športni dvorani Železniki. Ob spremljavi velikega in odličnega simfoničnega orkestra Cantabile bosta poleg mene pela operna pevka Irena Yebuah Tiran, ki jo vsi dobro poznamo tudi s TV-ekranov, ter domačin tenorist Janez Lotrič, ki je izmed vseh slovenskih opernih pevcev vseh časov

naredil največjo svetovno kariero. Na koncertu bo sodeloval tudi Miro Božič, ki bo koncertni program zapolnil z igranjem na orglice. Izvajali bomo predvsem prepoznavne in spevne arije, ljubezenske duete iz slovenskih oper, vmes se bo pa znašla tudi kakšna italijanska kancona. Zelo sem hvaležen, ker so se omenjeni gosti odzvali mojemu povabilu in bodo skupaj z mano soustvarjali program koncerta.

Koncert bo imel tudi dobrodelno noto. En evro od prodane vstopnice gre v dobrodelne namene za projekt Hobotnica (kvačkane hobotnice za nedonošenčke). O tem projektu si lahko preberete več na <https://www.facebook.com/projekt.hobotnica/>.

Kot si že omenil, boste na koncertu peli trije veliki glasovi – Irena Yebuah Tiran ter tako rekoč domačina Janez Lotrič in ti. Ali je za tak koncert težko pripraviti tako znane pevce, da se ti pridružijo?

Oba pevska gosta sta z velikim veseljem sprejela sodelovanje na mojem koncertu. Z Ireno sem že nastopal v več operah v Novem mestu, z Janezom pa tudi že na različnih nastopih, med drugim tudi na nedavnem koncertu v Železnikih, ki je bil organiziran v spomin na našega pevskega prijatelja in velikega človeka Franceta Čufarja, ki nas je mnogo prizgodaj zapustil.

Kako potekajo priprave na tako velik dogodek?

Organizacija takega koncerta je zares velik zalogaj. Priprave potekajo po planu. Imam odlično ekipo, ki bo poskrbela za zvok, luči ter za vse, kar sodi k odlični izvedbi take prireditve. Pri izvedbi koncerta bodo sodelovali tudi gasilci iz Dražgoš ter moji sorodniki in prijatelji.

Kakšna so tvoja pričakovanja v zvezi s koncertom?

Pričakovanja so velika ... predvsem pa obstaja želja, da odpojem »u piko«.

Kako je pa z vstopnicami?

Vstopnice so za osnovnošolce brezplačne, za vse ostale pa so v prodaji po enotni nizki ceni 10 evrov v vašem Domelu ter na vseh prodajnih mestih Eventim, med katere sodi tudi Petrol, ki je skoraj v vsakem večjem kraju. Na voljo bodo pa tudi v Brunarici Dražgoše.

Tone, najlepša hvala, da si si vzel čas za pogovor. Želim ti, da ti koncert res uspe, da se bo po dolini še kar nekaj časa govorilo: »To je bil pa res koncert »u piko« ...

Vse skupaj pa vabiva, da se v čim večjem številu udeležite koncerta, saj bo na njem res kaj slišati ...

KOLESARSKI

KLUB KRANJ – S TRADICIJO DO USPEHOV

Kolesarski klub Kranj je eden najstarejših kolesarskih klubov v Sloveniji, ki se lahko pohvali z več kot šestdesetletno tradicijo vzgajanja in treniranja predanih in uspešnih kolesarjev. Že od samega začetka so se v našem klubu razvijali nadvse uspešni kolesarji in se je kalil strokovni kader. Vodstvo kluba je vseskozi stremelo k napredku in se ambiciozno trudilo ohranjati tradicijo kluba in organizacije kolesarskih dirk – slovenskih »klasik«.

Nace Korošec

Iz našega kluba izhajajo številni uspešni nekdanji in sedanji profesionalni kolesarji, tako da je klub dobro poznan po vsem svetu. Vsako leto organiziramo številna tradicionalna tekmovanja, med katerimi je najbolj znana mednarodna dirka za Veliko nagrado Kranja – Memorial Filipa Majcna. Prepričani smo, da s svojim delom in z vztrajnostjo veliko prispevamo k razvoju kolesarstva v Kranju, na Gorenjskem in tudi v Sloveniji.

Poudarek že od samega začetka dajemo na vzgojo mladih, ki se v športnem duhu postopoma razvijajo v vrhunske kolesarje in športnike svetovnega kova, in na strokovnost trenerjev in drugih sodelujočih v pripravljalnih procesih. Ponašamo se s številnimi uspehi, med katerimi naj izpostavimo zadnjega in hkrati največjega – dvakratni zaporedni naslov svetovnega prvaka Mateja Mohoriča, ki je svetovni prvak postal pri mladincih in leto kasneje tudi pri mlajših članih, s tem pa postal

zadnja ikona uspešne zgodbe kolesarstva v Kranju in zgled številnim mladim, tudi po svetu. Vrhunski rezultati so že vsa leta nekakšna tradicija kluba in so zelo odmevni, saj smo vzgojili številne vrhunske kolesarje in jih preko športa naučili predanosti, discipline, zdravega načina življenja, varovanja okolja, pripadnosti, intenzivnega dela, zaupanja vase in v svoje sposobnosti ter še veliko drugega.

Poleg aktivnosti, ki so povezane s tekmovanji na cestnih dirkah, smo aktivni tudi na področju ozaveščanja varnosti, izobraževanja mladih in starejših ter sodelovanja na različnih prireditvah v sklopu kolesarskih dogodkov. V zadnjih letih uspešno izvajamo projekt Varne vožnje s kolesom za šolarje kranjskih osnovnih šol, organiziramo Scottov kolesarski dan, namenjen predvsem družinam, za starejše pa pripravljamo različna izobraževanja in prikaze, kako ostati varen na kolesu.

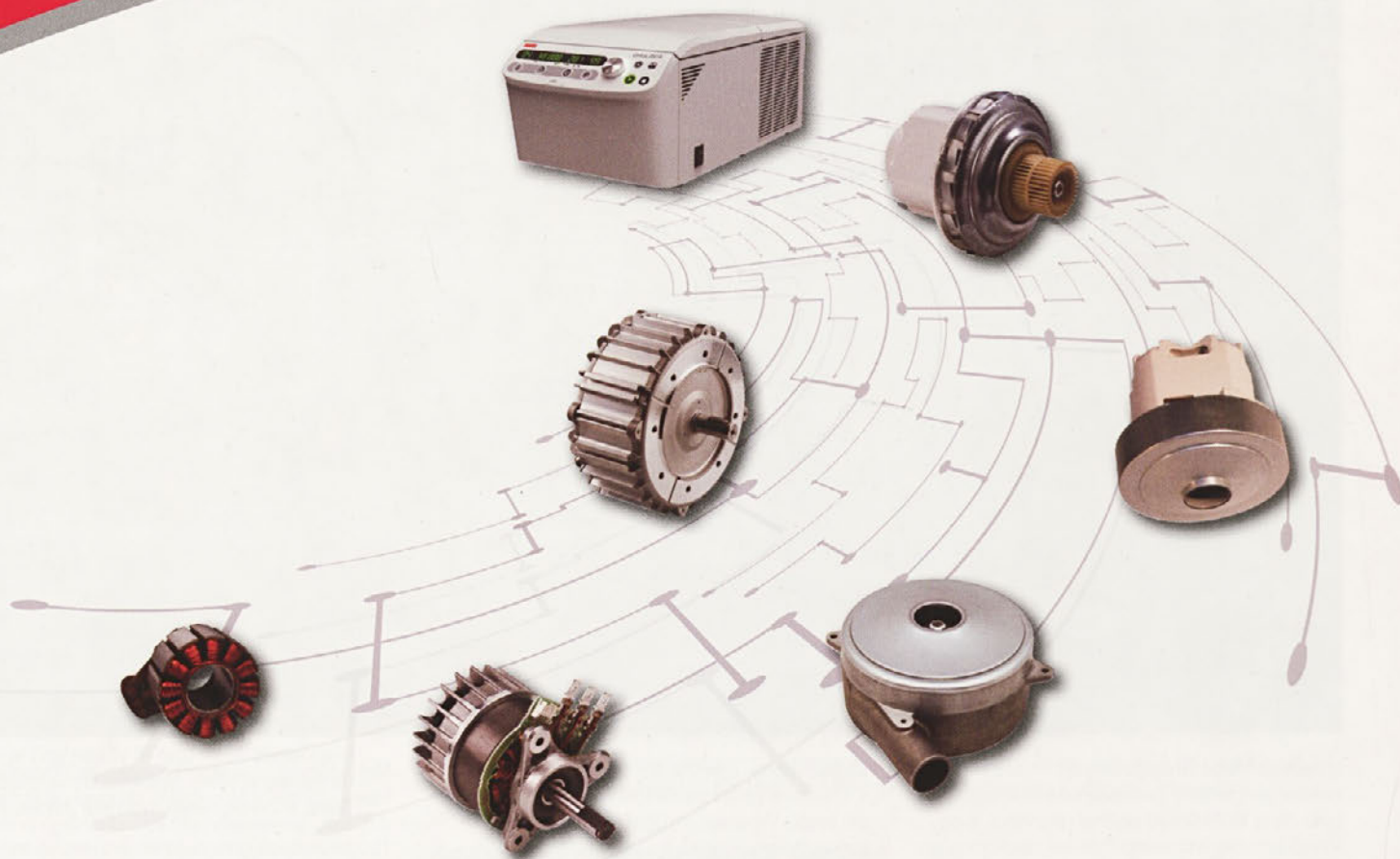
Naši kolesarji in kolesarke vsako leto dosegajo lepe uvrstitve v Sloveniji in drugod po Evropi. V Pokalu Slovenije vsako leto dosežejo preko 100 zmag, poleg tega pa imamo vsako leto večkratne državne prvake na cestnih dirkah in velodromu. Vsako leto so naši kolesarji člani državnih reprezentanc in slovenske barve zastopajo na evropskih in svetovnih prvenstvih in tudi tam dosegajo vidne uvrstitve. V letošnji sezoni, ki se je šele dobro začela, smo z Alešem Pirihom že dobili novega državnega in prvega prvaka na prenovljenem velodromu v Novem mestu v članski kategoriji, Jaka Primožič je bil dvakrat med peterico najboljših na močnih enodnevni mednarodnih dirkah, na etapni dirki v Istri pa je v skupnem seštevku končal kot prvi Slovenec na 17. mestu. Ženska ekipa je slovensko sezono odprla z dvema zmagama na Ptujju, mladinci pa so na državnem prvenstvu na velodromu osvojili lepo številno medaljo.

*Vrh je dosegljiv tistim,
ki premagajo ovire.*

www.domel.com

DOMEL

Domel je vodilno razvojno in proizvodno podjetje naprednih elektromotorskih sistemov in laboratorijske opreme. Naše motorje najdete vgrajene v najvišjem cenovnem razredu gospodinjstev, v avtomobilih, v komercialnih in industrijskih aplikacijah ali kot končne aparate v laboratorijih. Vsi Domelovi proizvodi so rezultat lastnega razvoja in tehnologije.

Glavne prednosti naših proizvodov so:

visok izkoristek, nizek hrup in zanesljivost.